

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Tractatus De Regimine Ecclesiae Episcopalis In Octo Libros Distributus

Antonelli, Giovanni Carlo

Velitris, 1650

§. III. An à iure praefixum sit tempus ad conferendum beneficia
parochialia.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11401

comparante intra tempus datum ad presentandum, tenet, ut dicitur. *Garc. de Benef. par. 9. cap. 2. numero 326.*

13 Si verò vnus tantum descriptus fuerit, ille examinandus est, & si idoneus reperiatur, beneficium est ei conferendum, ut censuit Sac. Congreg. teste *Vgolin: de offi. & pot. E. sc. cap. 50. §. 10. n. 4. Garc. de Benef. par. 9. cap. 2. n. 215. Massobr. in Prax. habent. concurs. requis. 3. dub. 8. Barbos. d. all. 60. num. 51.* ita etiam si plures fuerint descripti, & die præfixo pro concursu, & examine vnus tantum comparuerit reliquis legitimam excusationem, vel impedimentum minimè allegantibus, non est proponendum aliud editum, sed illi beneficium conferendum est, si in examine idoneus repertus fuerit, ut similiter censuit Sac. Cong. referente *Garc. d. par. 9. cap. 2. num. 215. & sequent. Massobr. in Prax. habent. concurs. requis. 3. dub. 7.* secus esset, si alij descripti aliquod legitimum impedimentum deduxerint, quia tunc Episcopus tempus prorogare debet, ut declarauit Sac. Cong. teste *Loom. in Thes. for. eccl. par. 2. cap. 3. num. 55. & 56. Garc. d. p. 9. cap. 2. num. 215. Quarant. in ven. Benefic. Parochialiu collatio vers. Denique queritur.*

14 Sed quando nullus comparuit, aut certè nullus ex comparantibus vult subire examen, Episcopus alium terminum præfigere debet, seu aliud editum proponere; & si nemo adhuc comparret, vel nemo idoneus reperitur,

tunc poterit parochiale beneficium absque concursu conferri, ut dicitur. *Barbos. de offi. & pot. Paroch. cap. 2. num. 51. Quarant. loco cit.*

15 Concursus autem huiusmodi omnibus liber esse debet: & ideo non potest Episcopus prohibere Curatis, nè accedant ad concursum aliarum parochialium ecclesiarum, ut resoluit Sac. Congreg. Episcop. & Regul. die 26. Augusti 1591. referente *Barbos. de offi. & pot. Paroch. cap. 2. num. 48.*

S. III.

An à iure præfixum sit tempus ad conferendum beneficia parochialia.

16 Ordinarij collatores ecclesias parochiales vacantes infra sex mensium spatium à die vacationis peracto examine iuxta formam Concilij Tridentini conferre tenentur, alias dicto sex mensium termino elapso sedi apostolicæ reservantur ex citata constitutione *Pij V. incip. In conferendis.* quando verò vacant parochiales in mēibus sedi apostolicæ reservatis, tenentur ordinarij intra quatuor menses à die illarum vacationis attestacionem examinis cum significacione personæ magis idoneæ electæ ad Papæ Datarium transmittere, alias elapsis quatuor mensibus, earum collatio, prouisio, institutio, & omnimoda dispositio sedi apostolicæ reservatur, ut in d. constitutione *Pij V.*

17 Potest autem Ordinarius beneficia

beneficia parochialia, seu curata, quae apud Sedem Apostolicam, seu in Curia vacare contigerit vacante eadem sede, liberè conferre, etiamsi vacent in Curia ipso Romano Pontifice viuento, si ante collationem Apostolica Sedes vacauerit *cap. si Apostolica de Praeb. in 6.* quemadmodum alia, etiam beneficia, etiamsi vacent in mensibus Sedis Apostolicæ, ab Episcopo eadem sede vacante conferuntur, donec nouus Pontifex Cancellariæ regulas iterum publicet: quia hæc mensium reseruatio est personalis, & ideo mortuo Papa expirat *Garc. de Benef. par. 5. cap. 1. nu. 643. quem refert Layman in Theol. mor. lib. 4. tract. 2. cap. 11. num. 1. Gomez. in Reg. de Publican. resign. q. 6. vers. sed istis Barbof. de offic. & potest. episc. par. 3. all. 57. num. 62. & 192.*

18 Hoc tamen procedit, quando reseruatio inducitur in ipso obitu possessoris, & sic in vacatione, qualia sunt beneficia reseruata, ratione temporis, prout in *reg. 8. Cancellariæ*, tunc enim si talis vacatio contingat Sede Apostolica vacante, collatio ad Ordinarium spectat: quia regulæ Cancellariæ eo tempore iam expirarunt; secus esset, si reseruatio personæ possessoris adhæreat, vel ratione personarum, puta si erat familiaris Cardinalium, Collector, vel Subcollector: vel ratione ipsius beneficii, videlicet si esset prima dignitas, siue alio modo ratione rei affectum Sedi Apostolicæ: quia licet Sede Apostolica vacante, regula Cancellariæ tamquam au-

toritatis tunc destitute non inducant tempore vacationis reseruationem, non inde tamen reseruaciones prius viuento Papa, & regulis vigentibus inductæ desinunt, aut expirant, cum beneficium semel affectum semper remaneat affectum *extrauag. Ad Romani de Praeb. Gomez. in Reg. de Publ. resign. q. 6. vers. tamen contra prædicta Garc. par. 5. cap. 1. n. 789. Et ita resoluit Rota in Abulen. Parochialis 24. Ianuarij 1594. coram Corduba, & in Andrien. Archidiaconatus 5. Decembris 1625. coram Merlino, & in alijs, vt refert Barbof. de offic. & pot. Episc. par. 3. all. 57. num. 62. vers. fin.*

19 Itaque attendendum est, an qualitas inducens reseruationem semel detur stante, & vigente regula, quia tunc statim reseruatiōni est locus, & affectio inducitur: si verò non detur stante regula, sed postquam illa expirauit, tunc reseruatō locum non habet, nec afficit beneficium, *Aeneas de Falcon. de reseruat. 4. quæst. effect. 17. Gemin. cons. 93. nu. 15. quos refert, & sequitur Garc. de Benef. p. 5. c. 1. num. 791.* vnde neque illius beneficia erunt reseruata, qui sede vacante in familiā alicuius Cardinalis receptus fuit, & ea durante à seruitio discessit *Barbof. d. par. 3. all. 57. num. 110. vbi citat Mandos. ad reg. 32. q. 11. Anastas. Germon. de Indult. Cardin. 8. per quod sublati n. 99. Ioann. à Coch. in Probem. reg. Cancell. nu. 23.*

20 Cætera quoque beneficia infra sex menses conferenda sunt *cap. nulla de Concess. Praeb. huiusmodi*

di verò sex menses à die sciencie vacationis computantur *cap. licet de supplen. negl. Prælat. 3. cap. quia diuersitatem in fin. de Cōcess. Præb. & decisum refert Ricc. in Prax. for. eccles. p. 1. ref. 166: quod procedit, si Episcopus debitam suam professioni diligentiam adhibuerit visitando Diocesim iuxta tempus à sacra Tridentina synodo præscriptum in sess. 24. de ref. cap. 3. alias si negligens fuerit, sex menses prædicti currunt ab eo tempore, quo Episcopus potuit, vel scire debuit vacationem, vt decisum refert Barbof. d. par. 3. all. 58. num. 6. & all. 126. nu. 46. & seq. vbi id arbitrio iudicis remittit cōsiderata beneficij qualitate, vacationis modo, & tempore, ac distantia locorum. Vnde elapso dicto tempore non potest ordinarius amplius conferre, sed collatio deuoluitur ad Superiorem, *cap. 2. de concess. Præb. videlicet ad Archiepiscopum, & de Archiepiscopo ad Papam cap. licet de sup. plen. negl. Prælat. quemadmodum si Prælati Episcopo inferiores intra dictum tempus non conferant, potestas deuoluitur ad ipsum Episcopum, vt in d. cap. 2. de Concess. Præb. etiam si collatores essent Regulares clemen. vn. de supplen. negl. Præb. cuius dispositio procedit quoad eos Prælatos regulares, qui immediatè sub sunt Romano Pontifici, non vero in ijs, qui licet excepti sint à iurisdictione Episcopi, tamen immediatè non sub sunt Romano Pontifici, sed alteri Prælato: tunc enim talis potestas ex prædicta negligentia deuolui-**

tur ad huiusmodi Prælatum, vt post glos. ibidem in ver. Prælat. & alios obseruat Barbof. d. p. 3. all. 126. numero 69.

Secus esset, si ad inferiores, & Episcopum communiter spectaret collatio: quia tunc deuolutio non fiet ad Episcopum, sed potius ad Archiepiscopum tamquam ad proximum superiorem *cap. postulatistis de Concess. Præb.*

23 Idem dicendum, si ij, ad quos collatio spectat, prouident indignis, & incapacibus: hoc enim casu deuoluitur etiā potestas conferendi ad superiorem *cap. cum in cunctis §. fin. de elect. cap. si compromissarius eodem tit. in 6. & dicunt Doctores, quos refert, & sequitur Garc. de benef. par. 10. cap. 3. n. 2.*

24 Quamuis autè presumatur notitia vacationis Beneficij in Prælato, qui residet in sua Diocesi, vt dicit Ricc. in Prax. for. eccles. par. 2. resol. 184. hæc tamen notitia, seu scientia vti præsumpta non sufficit ad effectum deuolutionis; & ideò in tali casu certam in inferiori collatore scientiam esse, probandam tenuit Rota *dec. 186. par. 2. Recent. & in Bononien. Terrarum 20. Octobris 1582. coram Bubalo, & in firmana Beneficij 12. Maij 1595. coram Card. Blanchetto, quos refert Barbof. d. par. 3. all. 58. num. 18. & 19.*

25 Superior verò, ad quem fit deuolutio, habebit etiam sex menses ad conferendum à die deuolutionis, seu verisimilis notitiæ *Garc. par. 10. cap. 3. num. 11. Barbof. loco cit. all. 58. num. 11. & seq. vbi etiam dicit, quod si interim col-*

Et la-

- latio fiat ab ordinario post incur-
sam deuolutionē etiam die mox
sequenti, non tenet *iuxta dec. Ro-
tae in Toletana Paroch. 17. Aprilis
1595. coram Card. Pamphilio*: in
conferendis enim beneficijs non
est locus purgationi moræ, quia
elapsis sex mensibus fit exequu-
tio ab ipso iure, *vt dicit Ricc. in
Prax. for. eccles. par. 2. resol. 253.* ita
etiā si patronus laicus intra qua-
drimestre non præsentauerit, E-
piscopus à tempore vltimæ diei
quadrimestris potest infra seme-
stre beneficium conferre *Bisignet.
decis. 7. de Preben. Bellam. des. 107.
& decis. 212. Cantus. dec. 109. quos
refert, & sequitur Ricc. in Collect.
decis. 2453. par. 6.*
- 27 Verum si Episcopus intra sex
menses contulerit beneficium, &
prouisio ex aliqua causa non fue-
rit effectum sortita, vt quia pro-
uissus noluit acceptare, aut renun-
ciauit, aut decessit, aut quia col-
latio ob aliquod occultum vitiū
irrita fuit, non deuoluitur in
tali casu ad alium potestas prouid-
endi: quia iam Episcopus fece-
rat quidquid ad ipsum spectabat,
& ideo poterit Episcopus iterum
infra iuris terminum computan-
dum à die prædicti dissensus, re-
nunciationis, mortis, aut irrita-
tionis beneficium conferre ac si
vacatio noua esset, dummodò nil
fraudulenter gesserit in præmissis,
*vt est tex in cap. si electio de elect.
in 6.*
- 28 Nullum autem tempus Episco-
po habenti instituere præfixum
est, intra quod facienda sit insti-
tutio, sicut præfixum est collato-

ri ad conferendum, *vt obseruat
Ricc. in Prax. for. eccles. par. 2. resol.
260. vbi dicit, quod tex. in d. cap.
nulla de Concess. Prab. in quo præ-
figitur spatium sex mensium ad
conferendum, habet tantum lo-
cum in habente liberam potesta-
tem conferendi, non autem in
collatione necessaria, & ideo be-
neficium non esse deuolutum ex
eo quod ordinarius distulit insti-
tuere, resoluit Rota in Dertonen:
Iurispatronat. 8. Februarij. 1599.
coram Penia, vt refert idem Ricc.
in Prax. par. 4. res. 405. Barbof. p. 3.
all. 72. num. 191. & all. 126. nu. 52.
vbi alios refert: poterit tamen Ar-
chiepiscopus eius Metropolita-
nus eidem Episcopo præfigere
tempus, eiusque negligentiam
supplere; vel statim, ac Episco-
pus differt instituere sine causa
legitima, appellari potest ad Su-
periores à grauamine illato, vt
dicunt Doctores apud Ricc. loco cit.
res. 403. requiritur tamen trina in-
terpellatio, vt possit appellari à
retardata, seu denegata insti-
tutione, vt decisum refert Barbof:
d. all. 72. num. 193.*

Hoc tamen limitatur in Bene-
ficijs parochialibus iurispatrona-
tus tam ecclesiastici, quam laica-
lis: tunc enim institutio fieri
debet ab Episcopo intra duos
menses à die præsentationis, alias
deuoluitur ad Metropolitanum,
seu viciniorem ordinarium, aut
ad sedem apostolicā arbitrio Pa-
tronorum *iuxta citatam constitu-
tionem Pij V incip. In conferendis.*

29 Addit Ricc. in Prax. for. eccles.
par. 2. res. 260. quod neque est præ-
fi-

fixum à iure tempus ad beneficia resignata ex causa permutationis conferenda: sed contrarium colligitur ex cōstitutione Greg. XIII. incip. *Humano vix iudicio*, quam refert *Quarant. in ver. Benefic. resignat. publicatio*, ibi, de beneficijs autem, quæ deinceps in manibus ordinariorum collatorum etiã Cardinalium, etiam indulta, & facultates ad hoc ab apostolica sede habentium, ac legatorum etiam de latere, & delegatorum etiam specialium eiusdem sedis extra Romanam curiam resignari etiam ex causa permutationis contigerit, ipsi intra mensem negotium uniuersum admissiois, vel reiectionis resignationis huiusmodi, & (si per eos faciendã erit) provisionis resignati beneficij iuxta apostolicas, & alias canonicas functiones omnino absoluant. ex qua quidem cōstitutione obseruant nonnulli recentiores, quod licet ordinarius debeat infra mensem admittere, vel reijcere Resignationem, nihilominus habet sex menses ad conferendum iuxta canonicas sanctiones, itã vt admissio, & reiectio censeantur restrictæ, & limitatæ ad mensem: at collationis tempus reguletur secundum dispositionem iuris communis in d. cap. nulla de Concess. Præb. & d. constit. Pij V. incip. *In conferendis*, itã *Massobr. in Prax. habent. concurs. requis. 7. dub. 1. quem refert, & sequitur Barbof. p. 3. alleg. 69. num. 51.*

30 His adde, quod neque ad possessionem beneficij per mortem vacantis, & ordinaria auctoritate collati vllum à iure tempus præ-

fixum est, licet possit beneficiarius ad id per Superiorem cogi, & ipso etiam beneficio priuari, vt dicit idem Ricc. in Prax. vt supra par. 2. resolutione 265.

§. IV.

An valida sit electio digni omisso digniore in Beneficijs parochialibus.

31 Communis est opinio, quod huiusmodi electio de digno omisso digniore valida est in foro fori, vt litium occasiones amputentur: quia alias omnis electio posset habere calumniam, itã *S. Th. 2. 2. q. 63. art. 2. ad 3. Barbof. de offic. & pot. Paroch. cap. 2. nu. 98. & de offic. & pot. Episc. p. 3. all. 60. num. 97. ubi citat Sot. lib. 3. de Iust. q. 6. ar. 2. & lib. 10. quest. 2. art. 3. Bann. de Iust. quest. 63. ar. 2. post dub. 3. vers. ad confirmationem Filiuc. tract. 4. de Benefic. capit. 4. à n. 177. Valent. 2. 2. disp. 5. quest. 7. punct. 2. S. secundo queritur vers. secunda assertio Iacob. de Graff. in aur. decis. par. 1. lib. 2. cap. 99. nu. 2. Flamin. de Resign. lib. 10. q. 11. nu. 36. Azor. Instit. mor. p. 2. lib. 6. cap. 15. quest. 1. Rebell. de oblig. Iust. p. 1. lib. 3. q. 4. Rot. decis. 40. par. 1. Recent. & in Eugubina Parochialis S. Venetij 13. Ianuarij 1623. coram Remboldo: grauius tamen peccaret Episcopus conferendo ecclesiam parochialẽ digno omisso digniore, quia in tali casu violatur iustitia distributiua: iura enim præcipiunt, vt parochiales ecclesie dignioribus, ac magis idoneis con-*